

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
УКРАЇНОЗНАВСТВА

УКРАЇНОЗНАВСТВО

**Номер 2
2008**

За редакцією Петра Кононенка

КИЇВ – 2008

У К Р А І Н О З Н А В С Т В О

Номер 2
2008

Журнал засновано
в лютому 2001 року

Редакційна колегія

Науковий
громадсько-політичний
культурно-мистецький
релігійно-філософський
педагогічний журнал

Scholarly
Political and Public
Cultural and Art
Religious and
Philosophical
Pedagogical Journal

Засновник – Науково-
дослідний інститут
українознавства
Міністерства освіти і
науки України

The founder is the Science
and Research Ukrainian
Studies Institute of the
Ministry of Education and
Science of Ukraine

Видає Науково-дослідний
інститут українознавства
(раз на три місяці)

Published once in three
months by the Science
and Research Ukrainian
Studies Institute

Головний редактор
Петро КОНОНЕНКО,
директор Інституту,
професор, академік,
лауреат Міжнародної
премії ім. Й.Г.Гердера

The chief editor
Petro KONONENKO,
director of the Institute,
professor, academician,
the International
Y.G.Herder prize winner

Заступник головного
редактора Тарас КОНО-
НЕНКО, заступник дирек-
тора Інституту з наукової
роботи, доцент, кандидат
філософських наук

Assistant of the chief edi-
tor Taras KONONENKO,
deputy director of Institute
on scientific work, candydat
nauk, dotsent

Відповідальний секретар Тетяна РЕНКЕ

Видавнича рада

Бандура Г.Г., Бугров В.А., Дяків Р.С., Лукашенко В.В.,
Наливайко С.І., Придатко Т.О., Ренке Т.Л.,
Солдатенко В.М., Сніжко В.В., Токар Л.К., Фі-
гурний Ю.С., Шкрібляк П.В., Ярошинський О.Б.

Журнал друкується на підставі свідоцтва серії КВ
№ 4863 від 13.02.2001 р. про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації, виданого
Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Рекомендовано Вченою радою Науково-дослідного
інституту українознавства Міністерства освіти і
науки України (протокол №7 від 2.06.2008 р.)

Науково-дослідний інститут українознавства
Міністерства освіти і науки України
м.Київ, вул. Ісаакяна, 18
тел.: 494-13-30
www.rius.kiev.ua
e-mail: journal@rius.kiev.ua

Електронне наукове фахове видання
“Українознавство” відповідно до рішення Вченої ради
(протокол № 10 від 31.10.05) щодо поширення
журналу в мережі Інтернет розповсюджується за
адресою <http://www.ualogos.kiev.ua>

©Науково-дослідний інститут українознавства
Міністерства освіти і науки України, 2008

КОНОНЕНКО П.П. – голова колегії

Баран В.Д., доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України
Баранівський В.Ф., доктор філософських наук,
професор
Бичко І.В., доктор філософських наук, професор
Болюбаш Я.Я., доцент, директор Департаменту
вищої освіти МОН України
Гуржій А.М., доктор технічних наук, професор,
академік АПН
Грицик Л.В., доктор філологічних наук, професор
Денисенко А.В., кандидат історичних наук
Дробноход М.І., доктор геолого-мінералогічних
наук, професор
Єрмоленко С.Я., доктор філологічних наук, про-
фесор
Жебровський Б.М., кандидат педагогічних наук
Ідзьо В.С., доктор історичних наук, академік
Калакура Я.С., доктор історичних наук, професор
Качкан В.Т., доктор філологічних наук
Козлов А.В., доктор філологічних наук, професор
Колодний А.М., доктор філософських наук,
професор
Кононенко Т.П., кандидат філософських наук
Коцур В.П., доктор педагогічних наук
Крисаченко В.С., доктор філософських наук,
професор
Майборода В.К., доктор педагогічних наук, про-
фесор
Мокренко А.Ю., професор національної музичної
академії України ім. П.І. Чайковського
Надольний І.Ф., доктор філософських наук, про-
фесор
Недюха М.П., доктор філософських наук,
професор
Ничкало Н.Г., доктор педагогічних наук, професор,
академік АПН України
Ніколаєнко С.М., кандидат педагогічних наук
Погребенник В.Ф., доктор філологічних наук,
професор
Полохало В.І., доктор філософських наук
Пономаренко А.Ю., кандидат філологічних наук
Сазоненко Г.С., кандидат педагогічних наук
Свіженко В.О., доктор біологічних наук
Степико М.Т. доктор філософських наук, професор
Толстоухов А.В., доктор філософських наук
Федоренко Є.В., доктор філології, професор,
академік
Філіпчук Г.Г., доктор педагогічних наук, професор,
академік АПН України
Чередниченко О.І., доктор філологічних наук,
професор
Ятченко В.Ф., доктор філософських наук
Яцків Я.С., доктор фізико-математичних наук,
професор, академік НАН України

*Редакція залишає за собою право на мовности-
лістичне редагування рукописів і передруків відпо-
відно до норм чинного Правопису, яке не змінює
позиції автора. Наукові статті в галузі історичних
наук зараховуються як фахові згідно з постановою
Президії ВАК від 10.12.2003 року № 2-05/10, нау-
кові статті в галузі філософських наук зараховують-
ся як фахові згідно з постановою Президії ВАК від
8.06.2005 року № 4-05/5*

*Автор несе відповідальність за фактичний вик-
лад матеріалу*

ЗМІСТ

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

Кононенко П. Українська національна ідея. Проблема методології.....	6
Кононенко П. Вибрані поезії із книги «Голоси в пустелі».....	38

Розділ I УКРАЇНОЗНАВСТВО В СИСТЕМІ ОСВІТИ

Документи НДІ українознавства.....	62
Кононенко П., Касян Л., Семенюченко О. Програма виховання дітей дошкільного віку «Українотворець».....	73
Кононенко П., Присяжна Т. Програма для ЗНЗ «Українознавство» (1 – 4 класи).....	85
Кононенко П., Касян Л., Семенюченко О. Програма для ЗНЗ «Українознавство» (5–12 класи).....	103
Кононенко П., Пономаренко А. Програма навчальної дисципліни «Українознавство» для ВНЗ.....	122
Кононенко П. Концепція національної системи освіти.....	131
Кононенко П., Кононенко Т. Концепційні основи програми національно-державного виховання.....	137
Касян Л. Міжнародний конкурс з українознавства – 2008.....	158
Пропозиції від секції №11 «Національна культура в системі освіти України».....	164
Зеленчук І. Концепція механізму творчості В.Клименка та можливості її використання для вдосконалення державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.....	166
Карлберг Ю. Права нацменшин та вивчення рідної мови у загальноосвітніх школах Швеції на прикладі викладання української мови в Стокгольмі.....	169
Сірук О. Українська мова – моя мова.....	173
Ніколайчук І. Люблю Україну, бо вона моя.....	175
Зеленчук І. Українознавчі експедиції в умовах Гуцульського регіону України.....	176
Сазоненко Г. Симпозіум гуманітарний... хроніка подій.....	178
Сазоненко Г. Ліцей доби змін.....	182
Сазоненко Г. Школа майбутнього.....	186
Презентація Львівської української гуманітарної гімназії.....	189
Лукашенко В. Українознавство в Криму.....	204
Яресько Л. Українознавчий експеримент і творчість учителя.....	213
Мінченко Т. Регіональні проблеми відродження українознавства як державної програми у сферу освіти України.....	217
Калакура Я. Формування українського	

патріотизму: історичне та історіографічне підґрунтя.....	222
Козлов А. Програма «Державного іспиту з українознавства».....	226
Фігурний Ю. Досягнення і перспективи діяльності НДІУ з надання освітніх послуг на теренах української держави.....	230
Фігурний Ю. Вагомий внесок співробітників НДІУ МОН України в дослідження української минувшини.....	231

Розділ II ПАРАДИГМИ СУЧАСНОЇ НАУКИ. МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Кононенко Т. Поняття «вимір» в методологічному арсеналі українознавчого наукового дослідження.....	236
Крисаченко В. Світоглядна парадигма ХХ століття: український внесок.....	241

Розділ III ЛЮДИНА І ЇЇ СПРАВА

Хоменко О. Правда історії і правда літератури.....	248
Пасемко І. В гостях у Велета української літератури Олеса Гончара.....	263

Розділ IV УКРАЇНА – ЕТНОС

Зеленчук Я. Гуцульське весілля на Верховинщині.....	268
--	-----

Розділ V УКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ДУМКА

«Українська церква – гарантія української державності». (Інтерв'ю з Патріархом всієї Русі-України Філаретом).....	276
«Двох міністерств охорони здоров'я в державі не буде». (Інтерв'ю з міністром охорони здоров'я В.Князевичем).....	278
Філіпчук Г. Час збирати каміння... ..	284
Дробноход М. Україна в контексті проблем якісної освіти.....	288
Мокренко А. Переможна сила духу.....	297
Мушкетик Ю. Ячні пампушки. Ми живемо для того, щоб їсти.....	298
Деревінський В. Позиція В. Чорновола щодо формулювання питання про політичне майбутнє України в «Декларації принципів УГС».....	302
Остролуцька Л. У Чорнобильській зоні, в Народичах побував Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Муцуо Мабучі.....	306
Пінчук Л. Приклад для мене – мої батьки, діди та прадіди... ..	309

Розділ VI
УКРАЇНСЬКА
НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА

Литвиненко С., Маломуж Т. Розвиток жанру – під постійну увагу держави.....	318
Гоян Я. «Веселка» живе Україною.....	320

Розділ VII
УКРАЇНА І СВІТ

Федоренко Є. 50-ліття Шкільної Ради.....	340
Розумний Я. До джерел проблем української діаспори в Канаді.....	343
Мокрий В. Українська освіта в Ягеллонському університеті.....	348
Бондаренко М. Українська діаспора в Бразилії.....	351

Івашина Н. Перший французько-український колоквіум, присвячений українському козацтву.....	356
Берон Келлі. Айра Олдрідж і Тарас Шевченко – пророки протесту.....	358
Пасемко І. Восьмий міжнародний семінар «Україна у світовому культурному просторі».....	360

Розділ VIII
ПРЕЗЕНТАЦІЇ, РЕЦЕНЗІЇ

Кожолянко Г. Розвиток і практика впровадження в життя української національної ідеї (Рецензія на книгу П.П. Кононенка «Національна ідея, нація, націоналізм»).....	364
Рибарук О. Найкраще, що ми можемо дати нашим дітям, – це навчити любити Україну.....	368
Ем С. «Вірші від серця і душі».....	369